

Istnieje
od 1965

FORUM

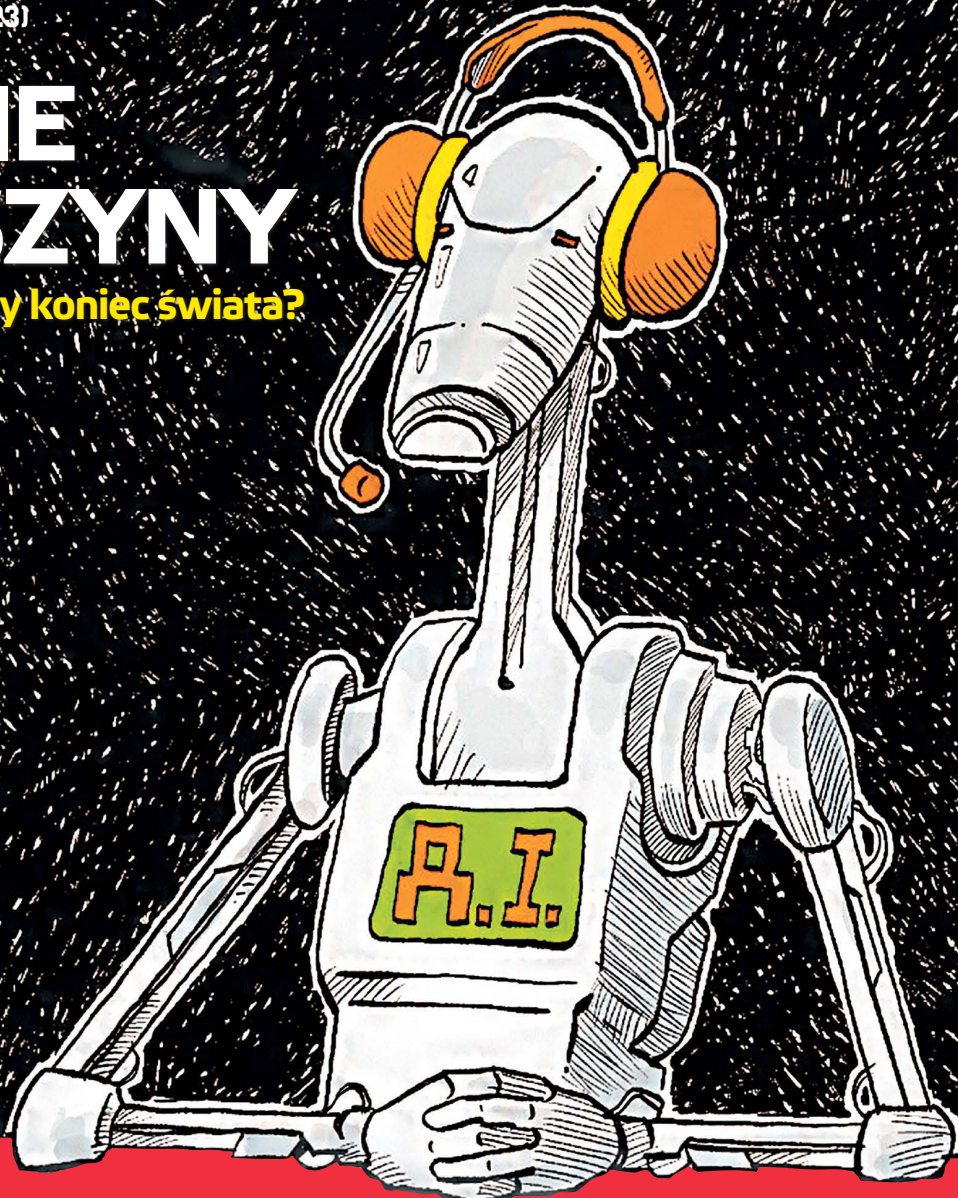
N A J C I E K A W S Z E H I S T O R I E Ś W I A T A

nr 11 (19.05 - 1.06.2023)

Cena 12,99 zł (w tym 8% VAT)

LUDZIE I MASZYNY

Nowy Świat czy koniec świata?

nr 11 (278) pol. i uk. w indeksie 058207P | ISSN 0015-8402
USA 4,6 USD, Street Euro 2,9 euro, Wielka Brytania 2,5 GBP

RUPERT MURDOCH
Rekiny poczuły krew

BROOKE SHIELDS
Od Lolity do dziewicy

BRUCE WILLIS
Najtrudniejsza rola

PSY NA WULKANIE
Marsz, marsz, maszerko!

SZKOŁA POD GWIAZDAMI
Casting na astronautę

OSTATNIE TSUNAMI
Bunt starej Japonii

META PEDOFILÓW
To też jest na Facebooku

ZOBACZYĆ KILLADELPHIĘ...
... i umrzeć

WOJNA KULTUROWA
Druga bitwa o Alamo

POSZERZAMY HORYZONTY

MEDYCYNA • PSYCHOLOGIA • EKOLOGIA
HISTORIA • NOWE TECHNOLOGIE

Majowy numer „Wiedzy i Życia” już w kioskach.

Prenumerata papierowa: sklep.polityka.pl/wiz

Prenumerata cyfrowa: projektpulsar.pl

14

Poznał Poznań
Zdążył przed brexitem

12

6 FOKUS

ECHA POLSKIE

12 **Anglik w Poznaniu.**
Nieprawdopodobny rok

WYDARZENIA

14 **Turcja podzielona.**
Jeszcze wszystko możliwe...

To wszystko,
chłopcy...,
... będzie dalej moje

28

O TYM MÓWI ŚWIAT

16 **Dolina niesamowitości.**
Czy maszyny zmienią się
w ludzi?

19 **Rasizm bez filtra.** Si zaskakuje.
I to nieprzyjemnie

22 **Robota u bota.** Niewolnicy
generatorów tekstu

PROFILE

26 **O nich się mówi:**
Imran Khan
Doja Cat
Til Schweiger
Kemi Badenoch
Teddy Riner

LUDZIE

28 **Rupert Murdoch.**
Chwila słabości
medialnego magnata

32 **Brooke Shields.**
Celebrytka od kołyski

34 **Bruce Willis.** Walka z chorobą:
ostatnia wielka rola?

36 **Alisa Woronowa.**
Z psim zaprzęgiem na wulkan

40 **Rick Rubin.** Guru kreatywności

Klątwa „Ślicznotki”
Mam również duszę!

32

34

Wciąż
obecny
Ale jakby
nieobecny

Zeszła
na psy
I weszła
na szczyt

36

Zaklinacz gwiazd
Kogo by tu nagrać?

40

Tędy droga?
Europa ucieka na Księżyc

42

Plajta jak
w banku
Nawet piwa
zabrakło

46

REPORTAŻ

- 42 **Astronauta z Europy.**
Szukali Marsjan, spotkali Rosjan
- 46 **Królestwo za pogotowie.**
Niespodziewane skutki brexitu
- 50 **Kasimpasa rządzi.**
Sąsiedzi Erdoğan
- 54 **Japonia wymiera.**
Zostaną tylko elektrownie atomowe

FOTOSTORY

- 58 **Rozbrojenie w Serbii.**
Zabierz babci granatnik

OBYCZAJE

- 60 **Prostytucja dziecięca.**
Plaga platform społecznościowych
- 64 **Opium dla Ameryki.**
Fentanyl uzależnia i zabija

HISTORIA

- 68 **Fort Alamo.**
Teksaska masakra

ROZMOWA

- 72 **Jana Kiriej-Sitnikowa.**
Transpłciowość w Rosji

KOMPAS

- 76 **Zambia.**
Sawanna, słońce i słonice

80 MIKROFORUM

Gdzie masz szablę?
Drań czy bohater

68

50

Pani wie...,
... kto tu mieszkał?

Sieci na dzieci
Jak mówić „nie”

60

Śmiertelny strzał
Za pięć dolarów

64

Atomowy burmistrz
Ty stary grzybie!

54

72

LGBT
w ZSRR
Bez
cenzury

O tych krajach piszemy:

CHINY (s. 64) FRANCJA (s. 22) JAPONIA (s. 54) MADAGASKAR (s. 22) MEKSYK (s. 64, 68) NIEMCY (s. 42) POLSKA (s. 12)
ROSJA (s. 36, 42, 72) TURCJA (s. 14, 50) USA (s. 28, 32, 40, 60, 64, 68) WIELKA BRYTANIA (s. 12, 28, 46) ZAMBIA (s. 76)

GRAND Press PHOTO

2023

XIX OGÓLNOPOLSKI KONKURS FOTOGRAFII REPORTERSKIEJ

NAGRODA INTERNAUTÓW

ZAGŁOSUJ DO 22 MAJA

www.press.pl/glosowanie/gpp-2023/

GALA WRĘCZENIA NAGRÓD 23 MAJA 2023 ROKU

TRANSMISJA NA WP.PL, PRESS.PL

I W MEDIACH SPOŁECZNOŚCIOWYCH

Zapraszamy na profil Press i Grand Press Photo na Facebooku oraz na Press.pl

ORGANIZATORZY

press

**GRAND
PRESS
FOUND.**

FUJIFILM
Value from Innovation

Canon

AMBASADORZY KONKURSU I GALI

PARTNERZY KONKURSU I GALI

za'ks
sprzyjamy wyobraźni

**ERGO
HESTIA**

**KRUPA ART
FOUNDATION**

PATRONI MEDIALNI

fotopolis

PARTNERZY GALI

USA

Mury rosną

Żołnierze teksańskiej Gwardii Narodowej zmobilizowani do ochrony granicy budują dodatkowe zabezpieczenia na brzegach rzeki Rio Grande, oddzielającej Stany Zjednoczone od Meksyku. 11 maja br. wygasły przepisy zwane „Title 42”, które pozwalały na szybkie zawracanie migrantów pod pretekstem ochrony przed covidem. Administracja Joe Bidena rozciągnęła już nowe prawne zasięgi, ale organizacje humanitarne uznały je za próbę uniemożliwienia złożenia wniosków azylowych i zaskarżyły do sądu.

KUBA

Tęcza nad Hawaną

Okolo dwustu osób wzięło udział w paradzie gejów w Hawanie, by protestować przeciwko homofobii i transfobii, jednocześnie fetując zeszłoroczną ustawę o rodzinie. Definiuje ona małżeństwo jako związek dwóch osób, a nie mężczyzny i kobiety. Dopuszcza także adopcję dzieci przez pary jednopłciowe. – To był dług, jaki rewolucja miała wobec osób LGBT – komentuje jedna z uczestniczek marszu owinięta tęczową flagą.

socialismo
SÍ

transfobia
NO

HISZPANIA

Hydrozagadka

Zapasy wody pitnej w Hiszpanii spadły do najniższego poziomu od 1900 roku. W kraju trwa susza, a ten kwiecień był najgorętszy i odznaczył się najmniejszą sumą opadów w historii prowadzenia pomiarów. Rząd wprowadził wart 2,2 mld euro plan pomocy rolnikom oraz rozbudowy infrastruktury, takiej jak instalacje do odsalania wody morskiej. Wprowadzono też przepisy, dzięki którym pracownicy sektora budowlanego oraz zakładów oczyszczania miast nie będą musieli pracować podczas największych upałów.

